

TÁLTOSPRÓBA – 2018–2019

1. próba: Mesélj nekem testvérekről és barátokról!

Hamugörcs – Hat testvér – János királyfi és Szélike

1. MESEKEZDET – MESEVÉG

A Táltospróba első fejtörőjének megoldásához a három mese első és utolsó mondatára lesz szükségetek. Csoportosítsátok a szavakat mesék szerint! Legyetek figyelmesek, mert a felsorolásban kakukktójások is megbújtak.

botot – csillag – elfértek – faluban – felesége – fia – fiútestvér – három – hat – hetvenhetedik – kilenc – király – királyfi – kolbászból – lakodalmat – mindnyájan – rézpatkó – támaszkodj – tündér

2. MONDATVÁLOGATÓ

Játsszunk tovább a három történettel! Válogassátok szét mesénként a mondatokat, majd állapítsátok meg, milyen sorrendben követik azok egymást!

1.	Ekkor Jóltaláló a nyilát hevenyében előkapta, és a gyűrű fejét – mert abban volt a varázs – olyan szépen kilőtte, hogy még!
2.	Elcincogta magát az egér, erre amennyi egér van a világon, egyszeriből mind ott termett.
3.	– Én bizony Hegyhordó vagyok, a hátamon akármilyen nagy hegyet könnyen elbírok.
4.	– Én bizony Villámgyors vagyok, ha megindulok futni, olyan sebesen haladok, mint a villámlás.
5.	– Eredj, fiam, heted hét ország ellen világot látni, úgy aztán hamarabb lesz belőled valami.
6.	A falásnyi pogácsa felét megette a fiú, a másik felét megette a farkas.
7.	Feltarisznyálták magukat, elindultak, ki erre, ki arra.
8.	Hamugörcs elbúcsúzott az egéréktől, és ment, mendegélt tovább.
9.	Hanem másnap a középső is úgy járt, harmadnap meg a legkisebb is, mint nővérük.
10.	– Hogyisne, nyugót nem veszünk a nyakunkba, maradjál te csak itthon – mondta a két nagyobbik testvér.
11.	Így hát János maradt, s elment megkeresni a sárkányok apját.
12.	– Jaj, kedves bátyám, menekülj, mert jó haza az uram, a hétfejű sárkány, és megöl téged, ha itt talál!
13.	– Jaj, testvér, eridj innen, mert jön haza az uram, a háromfejű sárkány, és megesz téged.
14.	– Király uram, én szeretnék párost futni a királykisasszonnyal.
15.	A legnagyobb s legerősebb fák közül két-háromszázat ki tudok fűjni a földből csak egy szusszanásra.

16.	– Még mit nem, megennéd a pogácsánkat, nekünk meg majd felkopik az állunk éhségtől!
17.	– Na, te legény, megmentetted a fiaim életét, ülj fel a hátamra, hálából felviszlek a fenti világba.
18.	– No, János, vége az életednek. Szörnyű halállal halsz, két bátyámat elpusztítottad, most én pusztítalak el téged.
19.	No, most már öten voltak. Amint így mentek, mendegéltek, egyszer előtaláltak egy kis terebély, zömök embert.
20.	Reggelre körös-körül a kastélynál olyan magas volt a lépesméz, hogy az uraság nem tudott kijönni.
21.	A tűz egyre nagyobb lett.

3. MONDATKIRAKÓ

A mondatkirakóban felsorolt szavakból a *Hamugörcs* mese részleteit állíthatjátok össze. Egy-egy szó azonban minden mondatból hiányzik. Állapítsátok meg, melyek ezek a kifejezések!

a)	amikor – elfáradtak – elindultak – mendegéltek – mentek – na – pihenni
b)	akik – az – aztán – dolgukat – egeret – egy – görönggyel – jól – meghajigálták – mint – tovább – végezték
c)	a – a – a – adott – dongó – egy – és – fiúnak – furulyát – megköszönte – picinyke
d)	a – az – eltűnt – farkas – Hamugörcsnek – ideje – lett – megköszönni – mintha – ott – sem – sem – úgy – volna – volt
e)	a – félreállítani – Hamugörcsöt – hogy – két – majd – megpukkadt – nem – sikerült – testvér
f)	a – a – ahány – az – elüvöltötte – erre – farkas – magát – mind – odament – s – sánta – világon
g)	a – bátyjait – gondolta – Hamugörcs – hogy – hogy – kíván – megleckézteti – nem – inkább – semmit – térjenek – úgy

4. FÉLMONDATOS JÁTÉK

Félmondatos játékunk a *Hat testvér* c. meséhez kapcsolódik. Keressétek meg a mondatkezdetekhez tartozó befejezéseket!

A mondatok eleje:

1.	Ej, ha úgy tett, rosszul tette,
2.	Volt ott egy zsák köles, éhes volt,
3.	Ott ment, mendegélt, egyszer csak
4.	De nem is mondott többet, mert János elkapta, úgy
5.	Annak a tetejébe volt egy óriási fészek,

6.	Felült János a griffre,
7.	A lányok hamarosan férjhez mentek, a legények

A mondatok vége:

A	... abban a pillanatban elkezdt a tükör muzsikálni.
B	... aznap lett nagy hejehuja, dínomdánom, lakodalom.
C	... benne három griffmadár fiókával.
D	... de ez olyan csúnya volt szegény, mint a sötét éjszaka.
E	... eljutottak az inassá lett királyfi városába.
F	... hát főzött belőle jó kis kását.
G	... megengedtem, hogy te kitakarítsd az én csizmámat.
H	... megházasodtak, született sok gyerekük, éltek, boldogultak vígan.
I	... meglátott egy kacsalábon álló kastélyt.
J	... megszorongatta, hogy nyomban kiadta a párját a rusnya féreg.
K	... mert a háromfejű sárkány azonnal lerántotta magához.
L	... szállt is az szélnél sebesebben.

5. TITKOS SZAVAK

A titkos szavak többségével a János királyfi és Szélike c. mesében találkoztatok. Fejtsétek meg a titkosírást! Megfejtésként a kakukktojás-kifejezések rajzát várjuk tőletek.

3	7	1	2	8	2	11	6	5
✱	◇	●	●	◇	●	●	✱	◇

6	2	6	1	6	10	10
✱	●	✱	●	◇	●	◇

10	2	11	3	6	3	10
✱	✱	●	●	✱	●	◇

4	1	3	7	5	1	4	7	5
◇	✱	◇	◇	✱	✱	◇	◇	◇

5	1	5	2	1	11	2	6	2	11	3	10
◇	✱	✱	✱	●	✱	◇	✱	●	●	●	◇

6	10	1	4	8	6	2	2	11	10
◇	●	◇	◇	●	✱	●	●	●	◇

11	11	11	1	4	2
◇	✱	◇	✱	✱	●

2	11	1	1	8	1	2
●	●	✱	●	●	✱	●

3	6	6	5	7	1	3	11	1	2	4	10
●	●	◇	✱	✱	●	◇	✱	●	✱	◇	●

8	11	4	4	2	5	4	2	2
●	✱	◇	◇	✱	◇	◇	✱	●

Kulcs:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
✱	✱	✱	✱	✱	✱	✱	✱	✱	✱	✱
A	Á	B	C	D	E	É	F	G	H	I

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
◇	◇	◇	◇	◇	◇	◇	◇	◇	◇	◇
Í	J	K	L	M	N	O	Ó	Ö	Ő	P

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
R	S	T	U	Ú	Ü	Ű	V	W	Y	Z

6. MI LEHET EZ?

A táltosmesék egyikében egy szép népi kifejezést találtak. Olvassátok össze a számsorrend szerint a betűket, s megtudjátok, melyik az. Járjatok utána, mit jelent ez az elnevezés! Írjátok meg azt is, melyik mesében szerepel!

A	A	Á	C	G	H	I	Í	L	L
4	18	7	13	19	3	15	9	16	17
Ó	R	R	S	S	T	U	Z	●	
11	1	8	5	14	10	2	6	12	

7. EGERÉSZŐ

Egerésző fejtörőnkben szólásokat, közmondásokat találtok. Párosítsátok a bölcs mondásokat jelentésükkel!

1. Itatja az egereket.	A <i>Hamarosan meg fog halni.</i>
2. Kialussza az egeret a lyukából.	B <i>Nagyon sír.</i>
3. Miből lesz a tollas egér?	C <i>Nagyon sokat tud aludni.</i>
4. Nem lehet előtte az egér farkát elvágni.	D <i>Nagyon szegény.</i>
5. Nem törí ki benne az egér a nyakát.	E <i>Nem hittem volna, hogy ez lesz belőle!</i>
6. Szedi az egér a szalmát alóla.	F <i>Nem tanácsos őszintén beszélni előtte.</i>
7. Szegény, mint a templom egere.	G <i>Zsúfolásig tele van.</i>

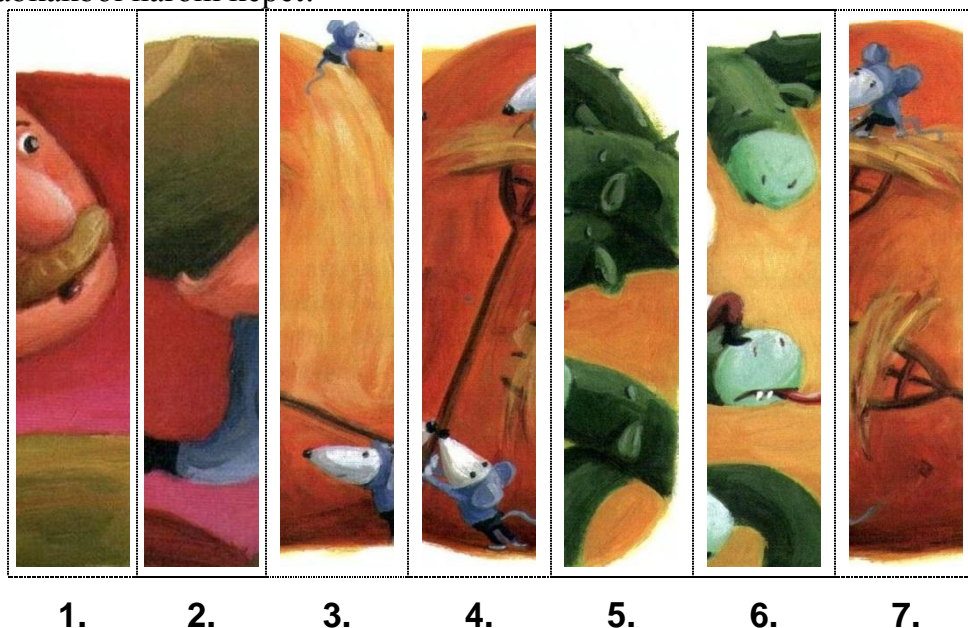
8. NYELVI JÁTÉK

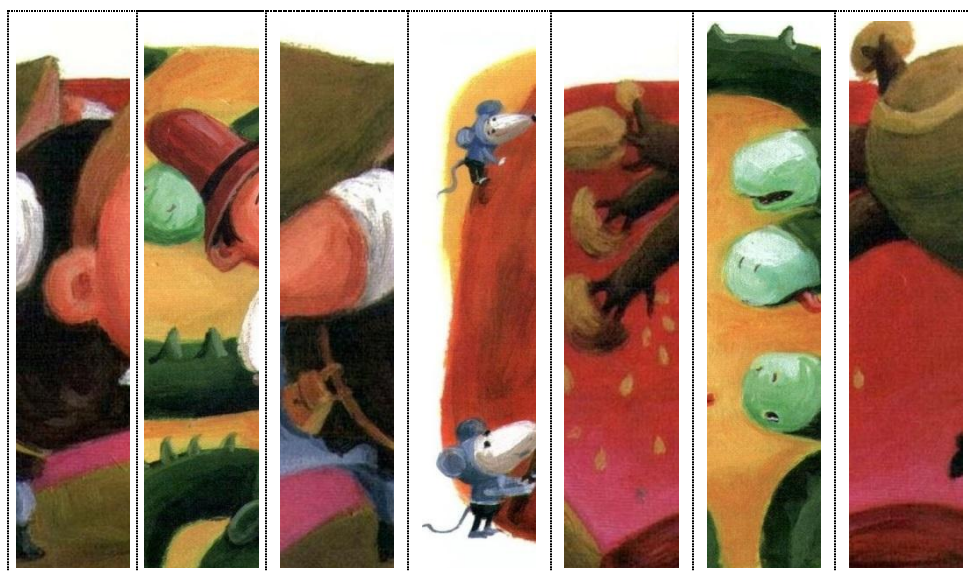
A táltos-csapatok nyelvi próbájának kiinduló szava a Hamugörcs c. mesében fontos szerepet játszó tárgy, a **SÍP**. Folytassátok 10 kifejezéssel az elkezdett szóláncot úgy, hogy az új szavak alkotásánál mindig csak egy-egy betűt változtathatsz meg.

S	Í	P	→	S	Í	R	→	S	O	R	→	...
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----

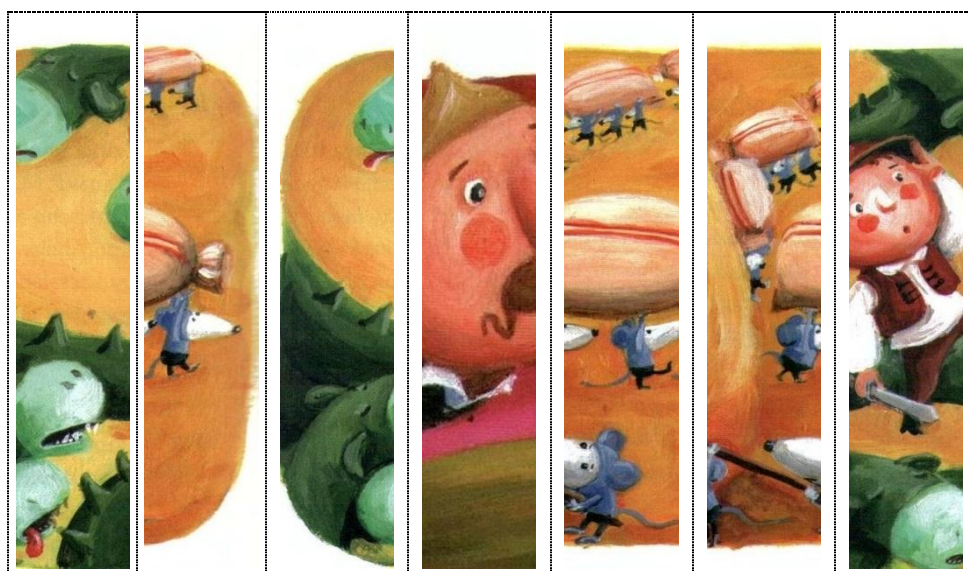
9. MESÉLŐ KÉPEK

A Testvérekről és barátokról c. kötet illusztrációit Szalma Edit készítette. Állítsatok össze a mozaikdarabkákból három képet!

8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.

15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.

10. MESÉKBE BÚJVA

Az ügyes kezű táltoskákra is vár egy érdekes feladat. Csapattagonként válasszatok egyet a három mese szereplői közül, és készítsetek egy hozzájuk illő álarcot! Munkátok A/4 méretű legyen!

A feladat megoldását **2019. február 28-ig** a megoldási lapokon várjuk a mesepostán:

Katona József Könyvtár – „TÁLTOSPRÓBA”

6000 kecskemét, Piaristák tere 8.

A megoldási lapokat 2019. január 30-tól tudjátok letölteni a honlapról.